HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

16 septembrie 2013 *

„Concurență — Înțelegeri — Piețele belgiană, germană, franceză, italiană, olandeză și austriacă ale produselor și accesoriilor pentru baie — Decizie de constatare a unei încălcări a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE — Coordonarea unor creșteri de prețuri și schimbul de informații comerciale sensibile — Imputabilitatea comportamentului ilicit — Amenzi — Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor — Gravitatea încălcării — Coeficienți — Circumstanțe atenuante — Criză economică — Presiune exercitată de distribuitorii cu ridicata — Comunicarea din 2002 privind cooperarea — Reducerea cuantumului amenzii — Valoare adăugată semnificativă”

În cauza T-411/10,

Laufen Austria AG, cu sediul în Wilhelmsburg (Austria), reprezentată de E. Navarro Varona și de L. Moscoso del Prado González, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de F. Castillo de la Torre, de A. Antoniadis și de F. Castilla Contreras, ulterior de F. Castillo de la Torre, de A. Antoniadis și de F. Jimeno Fernández, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare în parte a Deciziei C(2010) 4185 final a Comisiei din 23 iunie 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/39092 – Produse și accesorii pentru baie) și o cerere de reducere a amenzii aplicate reclamantei în această decizie,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová, președinte, K. Jürimäe (raportor) și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 martie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

Hotărâre [1]

[omissis]

Procedura și concluziile părților

28 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 septembrie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

29 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a adresat părților întrebări scrise, la care acestea au răspuns în termenul stabilit.

30 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările scrise și orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 6 martie 2013.

31 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolelor 1 și 2 din decizia atacată, în măsura în care o privesc;

— reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată atât cu titlu individual, cât și în solidar cu Roca Sanitario, pe baza motivelor prezentate de aceasta sau pentru orice alt motiv stabilit de Tribunal;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

32 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

[omissis]

A – Cu privire la concluziile prin care se solicită anularea în parte a deciziei atacate

[omissis]

6. Cu privire la al șaselea motiv, referitor la cooperarea reclamantei

[omissis]

1 — Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

a) Cu privire la eroarea vădită de apreciere în aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea și cu privire la încălcarea principiului protecției încrederii legitime

218 Reclamanta susține că Comisia a încălcat principiul protecției încrederii legitime și a săvârșit o eroare în aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea întrucât, în decizia atacată, a desființat reducerea condiționată a amenzii care fusese notificată grupului Roca prin scrisoarea din 8 decembrie 2006 în temeiul comunicării menționate. În această privință, pe de o parte, reclamanta susține, în esență, că, în cazul în care Tribunalul ar trebui să considere că ea forma o unitate economică împreună cu Roca Sanitario și cu Roca France, în ceea ce privește amenda care i-a fost aplicată ar trebui luate în considerare erorile săvârșite de Comisie cu ocazia examinării cererii prin care Roca France a solicitat să beneficieze de o reducere a amenzii. Pe de altă parte, reclamanta invocă mai multe erori pe care Comisia le-ar fi săvârșit cu ocazia aprecierii informațiilor prezentate de Roca France în susținerea cererii prin care a solicitat să beneficieze de o reducere a amenzii în raport cu Comunicarea din 2002 privind cooperarea.

219 Comisia contestă temeinicia argumentelor reclamantei.

220 Examinarea problemei dacă Comisia a încălcat principiul protecției încrederii legitime și a săvârșit o eroare în aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea presupune examinarea chestiunii prealabile dacă reclamanta, care a participat la încălcarea săvârșită în Austria, poate solicita o asemenea reducere pe baza acestei comunicări doar în calitatea acesteia de filială-soră a unei filiale care a participat la încălcare în Franța și care, pe acest temei, a introdus o cerere prin care a solicitat să beneficieze de o reducere a amenzii.

221 În această privință, în răspunsul la întrebările adresate de Tribunal în ședință, reclamanta a susținut, în esență, că noțiunea de întreprindere unică presupunea ca toate societățile care fac parte dintr-o asemenea întreprindere unică să beneficieze de toate avantajele care rezultă din Comunicarea din 2002 privind cooperarea. Comisia a contestat temeinicia argumentelor reclamantei.

222 Trebuie amintit că, în Comunicarea din 2002 privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu aceasta în cursul investigării unei înțelegeri puteau fi scutite de amendă sau puteau beneficia de o reducere a cuantumului amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească.

223 Secțiunea A din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, care cuprinde punctele (8)-(19), prevede condițiile în care o întreprindere poate beneficia de imunitate la amendă, în timp ce secțiunea B, care cuprinde punctele (20)-(27), prevede condițiile în care o asemenea întreprindere poate beneficia de o reducere a cuantumului amenzii.

224 În temeiul punctului 20 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, „[î]ntreprinderile care nu îndeplinesc condițiile [pentru a obține imunitate la amendă] pot beneficia totuși de o reducere a amenzii care le-ar fi fost aplicată în mod normal”.

225 Punctul 21 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea prevede că, „pentru a putea pretinde o [reducere a cuantumului amenzii în temeiul punctului 20 din comunicarea menționată], o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elemente de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și trebuie să înceteze participarea la presupusa activitate ilicită cel târziu la momentul la care furnizează aceste elemente de probă”.

226 Din cele de mai sus rezultă că, în temeiul secțiunii B din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, poate beneficia de o reducere a amenzii o întreprindere care formulează o asemenea cerere și furnizează Comisiei elemente de probă ale presupusei încălcări care au o valoare adăugată semnificativă.

227 Prin urmare, trebuie să se considere că, în principiu, numai întreprinderea care formulează cererea prin care solicită să beneficieze de o reducere a amenzii (denumită în continuare „autorul cererii”), precum și, după caz, entitățile în numele cărora a fost formulată această cerere și care cooperează cu Comisia pot beneficia de o reducere a cuantumului amenzii pe acest temei.

228 În plus, trebuie arătat că, potrivit jurisprudenței, în cazul în care societatea-mamă nu a participat efectiv la încălcare, iar răspunderea acesteia este întemeiată numai pe participarea filialei sale la acea încălcare, răspunderea societății-mamă nu o poate depăși pe cea a filialei sale (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 24 martie 2011, Tomkins/Comisia, T-382/06, Rep., p. II-1157, punctul 38, menținută în recurs prin Hotărârea Curții din 22 ianuarie 2013, Comisia/Tomkins, C-286/11 P, punctul 39). În aceste condiții, în cazul în care răspunderea unei societăți-mamă este derivată numai din răspunderea filialei sale care a participat la încălcare, societatea-mamă trebuie să beneficieze de reducerea cuantumului amenzii acordate celei din urmă ca urmare a unei cereri pe care aceasta a introdus-o în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea.

229 În schimb, Comisia nu are obligația de a extinde în favoarea unei alte filiale (denumită în continuare „filială-soră”) beneficiul unei reduceri a cuantumului amenzii acordate unei prime filiale care a formulat o cerere în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea numai din cauza apartenenței acestor filiale, împreună cu societatea-mamă comună, la o întreprindere în sensul jurisprudenței citate la punctele 62 și 63 de mai sus. Astfel, spre deosebire de răspunderea societății-mamă care, în împrejurările amintite la punctul 228 de mai sus, se analizează ca fiind o răspundere pur derivată, accesorie și dependentă de cea a filialei sale (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 228 de mai sus, punctul 39), răspunderea unei filiale nu poate să fie derivată din cea a unei filiale-soră, această răspundere rezultând din propria participare la încălcare. În aceste condiții, numai în cazul în care, pe de o parte, cererea prin care se solicită acordarea beneficiului unei reduceri a amenzii este formulată în numele filialei-soră și, pe de altă parte, aceasta a cooperat efectiv cu Comisia, filiala-soră poate beneficia de o reducere a cuantumului amenzii la cererea unei alte filiale care aparține aceleiași întreprinderi. Așadar, situația de față se diferențiază de cea în care o societate-mamă formulează în nume propriu și în numele filialelor sale o cerere prin care solicită să beneficieze de o reducere a amenzii, din moment ce, într-o asemenea situație, toate societățile care compun întreprinderea, în sensul jurisprudenței citate la punctele 62 și 63 de mai sus, au obligația să coopereze cu Comisia.

230 În speță, din considerentul (1288) al deciziei atacate rezultă că, la 17 ianuarie 2006, Comisia a primit din partea Roca France o cerere prin care a solicitat să beneficieze de o reducere a amenzii. În răspunsul la această cerere, prin scrisoarea din 8 decembrie 2006, Comisia a acordat grupului Roca o reducere condiționată a cuantumului amenzii, în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea [considerentul (1289) al deciziei atacate]. În urma unei noi examinări a elementelor de probă, în decizia atacată, Comisia a refuzat să acorde grupului menționat o reducere a cuantumului amenzii pentru motivele arătate, în esență, în considerentele (1291)-(1293), (1295), (1299) și (1300) ale acestei decizii.

231 În această privință, rezultă fără echivoc din înscrisurile de la dosar că, în pofida îndoielilor pe care termenii utilizați în decizia atacată le-ar putea lăsa să subziste în privința autorului cererii și a conținutului cererii prin care se solicită acordarea beneficiului unei reduceri a amenzii, această cerere a fost formulată nu în numele grupului Roca în ansamblu, ci de Roca France, în nume propriu și în numele grupului Laufen. Cu privire la această împrejurare, trebuie totuși să se precizeze că din aceste înscrisuri de la dosar rezultă de asemenea fără echivoc că cererea respectivă viza grupul menționat numai în măsura în care activitățile acestuia în Franța au fost integrate în cadrul Roca France. În plus, astfel cum rezultă din considerentele (1291) și (1293) ale deciziei atacate, informațiile prezentate de Roca France vizau exclusiv încălcarea în cazul produselor ceramice, săvârșită în Franța în anul 2004. În special, este cert că, în privința încălcării săvârșite în Austria, nu au fost prezentate nicio informație și niciun element de probă.

232 În aceste condiții, trebuie să se constate că această cerere nu a fost formulată în numele reclamantei. Astfel, deși este adevărat că reclamanta face parte din grupul Laufen, vizat de această cerere, totuși se impune constatarea că cererea privește activitățile grupului Laufen în Franța și că reclamanta nu își desfășoară activitatea pe piața franceză. În orice ipoteză, reclamanta nu a cooperat cu Comisia în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea. Mai mult, elementele furnizate de Roca France nu priveau nicidecum activitățile reclamantei, ci încălcarea în cazul produselor ceramice, săvârșită în Franța în anul 2004.

233 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se concluzioneze că, în orice ipoteză, Comisia nu poate nici să fi încălcat principiul protecției încrederii legitime, nici să fi săvârșit o eroare în aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea, întrucât, având în vedere constatările efectuate la punctele 230-232 de mai sus, nu avea obligația să acorde reclamantei o reducere a cuantumului amenzii.

234 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie respins ca neîntemeiat prezentul motiv, în măsura în care acesta privește aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea, fără a fi necesară examinarea celorlalte argumente ale reclamantei, astfel cum au fost prezentate la punctul 218 de mai sus.

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Laufen Austria AG suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 16 septembrie 2013.

Semnături